

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **K. P.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2017 r., kwestii wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 marca 2009 r, sygn. akt AKz .../09, utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w [...] z dnia 4 lutego 2009 r., sygn. akt IV K .../08

p o s t a n o w i ł

stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Pucku skierował do Sądu Okręgowego w [...] wniosek w trybie art. 324 k.p.k. o umorzenie postępowania karnego wobec K. P., podejrzanego o czyny z art. 224 § 1 k.k. (popełniony w dniu 16 maja 2007 r., pkt I) i z art. 140 § 2 k.k. (popełniony w okresie od 5 maja do 31 maja 2007 r., pkt II) wobec ustalenia, że podejrzany dopuścił się tych czynów w stanie niepoczytalności. Prokurator wniósł zarazem o zastosowanie wobec K. P. środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym.

Sąd Okręgowy w [...] postanowieniem z dnia 4 lutego 2009 r., sygn. akt IV K .../08 ustalił, iż wymieniony dopuścił się opisanego w pkt I czynu, jednakże z uwagi na chorobę psychiczną nie mógł rozpoznać znaczenia czynu ani pokierować swoim postępowaniem. Stąd też na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art.

31 § 1 k.k. umorzył postępowanie. W odniesieniu do czynu z pkt II ustalił, że K. P. dopuścił się jego popełnienia w okresie od 12 lutego 2007 r. do 31 maja 2007 r., a z uwagi na stwierdzoną niepoczytalność *tempore criminis*, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.p.k. umorzył postępowanie w sprawie i w tym zakresie. Na podstawie art. 93 k.k. w zw. z art. 94 § 1 i 2 k.k. Sąd Okręgowy orzekł o zastosowaniu wobec J. P. środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Sąd Apelacyjny w [...], po rozpoznaniu zażalenia złożonego na to postanowienie, utrzymał je w mocy (postanowienie SA z dnia 25 marca 2009 r., sygn. akt II AKz 163/09).

K. P. złożył wniosek o wznowienie postępowania (k. 4) wskazując na okoliczności, o jakich mowa w art. 540 § 1 pkt 2a k.p.k. Wyznaczony wymienionemu obrońca z urzędu poinformował Sąd Apelacyjny w [...] w trybie art. 84 § 3 k.p.k., że nie ma podstaw do wznowienia postępowania. Jednocześnie, na podstawie art. 9 § 2 k.p.k., tenże obrońca, adw. A. G. wniosła o rozważenie, czy zachodzą podstawy do wznowienia z urzędu, wskazując na ewentualne wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., a ściśle – braku skargi uprawnionego wierzyciela (art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.). Zdaniem obrońcy, Sąd Okręgowy w [...] mógł wyjść poza granice czynu określone we wniosku prokuratora w odniesieniu do czynu opisanego w pkt II, rozszerzając okres jego popełnienia przez ustalenie, że trwał on od 12 lutego 2007 do 31 maja 2007 r., co by naruszało granice tożsamości czynu, a w konsekwencji zasadę skargowości, normowaną w art. 14 § 1 k.p.k.

Prokurator Prokuratury Krajowej w odpowiedzi na powyższe, wniósł o uznanie, że wniosek obrońcy stanowi sygnalizację uchybień określonych w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. i o stwierdzenie, że nie zachodzi wskazywana przez obrońcę podstawa do wznowienia postępowania z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wznowienie postępowania z przyczyn wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. możliwe jest jedynie z urzędu. Wniosek adw. A. G. został złożony na podstawie art. 9 § 2 k.p.k., uprawniającego strony do sygnalizowania sądowi potrzeby dokonania czynności, co do których istnieje obowiązek podejmowania z urzędu.

Po rozważeniu wywołanej wnioskiem kwestii Sąd Najwyższy uznał, że nie jest zasadne twierdzenie, jakoby Sąd Okręgowy, określając ramy czasowe czynu opisanego w pkt II - od 12 lutego do 31 maja 2007 r., naruszył tożsamość czynu określonego we wniosku prokuratora. W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że nie dochodzi do wyjścia poza granice oskarżenia, jeśli sąd ustali, iż będące przedmiotem postępowania zdarzenie miało miejsce w innych ramach czasowych, niż sprecyzowane w skardze prokuratora. Warunkiem wprowadzenia zmian w tym zakresie jest jedynie to, aby sąd orzekał o tym samym zdarzeniu, które było przedmiotem oskarżenia. W tych warunkach zachowana zostaje tożsamość czynu zarzucanego i przypisanego. Granice oskarżenia są zachowane wtedy, gdy niezależnie od ilości dokonanych zmian wszystkie elementy nowego opisu czynu mieszczą się w ramach tego samego czynu w znaczeniu ontologicznym (zob. np. wyrok SN z dnia 30 października 2012 r., II KK 9/12, Lex nr 1226693). Tylko skazanie za czyn inny niż zarzucany, a więc stanowiący odmienne zdarzenie w tymże znaczeniu, byłoby naruszeniem zasady skargowości i stanowiłoby uchybienie procesowe o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 8 w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.)

Trafnie dostrzegł prokurator, że w odniesieniu do czynu opisanego w pkt II, nie ma podstaw do upatrywania uchybienia w postaci orzekania przy braku skargi uprawnionego oskarżyciela. W opisie czynu zawartym w prawomocnym orzeczeniu Sądu mowa jest o tych samych okolicznościach faktycznych, które wskazano we wniosku prokuratora, sprowadzających się do nabywania i przechowywania przez K. P. tych samych i w tej samej ilości substancji chemicznych, które mogłyby zostać wykorzystane przez niego do sporządzenia mieszanin pirotechnicznych. Żadne inne zmiany, poza czasokresem działania, w opisie czynu nie zostały wprowadzone.

W konsekwencji Sąd Najwyższy uznał, że sygnalizowana przez obrońcę J. P. bezwzględna przyczyna odwoławcza nie zaistniała, a tym samym nie ma ustawowych podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

kc